

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Redništvo in upravnštvo v Kaplarijevi ulici št. 6 — Telefon redništva št. 50 — Telefon upravnštva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
za en mesec K 20—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Delavska zbornica.

Včerajšnja seja delavske zbornice je dokazala, da je vlada z delavsko zbornico nasula delavstvu le nekaj peska v oči. Osnovala je delavsko zbornico, sama imenovala njene člane, sedaj pa jo pusti brez kreditov in brez podpore, tako da delavska zbornica ne pride v položaj kaj koristnega ukreniti. Ker pa je vladi na tem, da ima tudi ta nadomestek delavske zbornice popolnoma v svojih rokah, jo je izročila socialpatriotom, ki ne kažejo ne volje ne sposobnosti za odločno delo v korist delavskega ljudstva. Celo tam, kjer bi to bilo mogoče, nimajo ti gospodje večine — po vladni milosti — nobene volje za odločen nastop in resno delo.

To nam dokazuje potek včerajšnje seje.

Včeraj ob dveh popoldne se je vršila na ljubljanskem magistratu II. seja delavske zbornice. Otvoril jo je predsednik in podal poročilo o delu, ki se je izvršilo po I. seji. Šlo je predvsem za finance in prostore. Bolniška blagajna je posojila delavski zbornici odklonila.

Potem je poročal tajnik g. Likar, ki ga je bil začasno sprejel izvrševalni odbor. Tudi on je naglašal finančne težave in rekel, da se brez denarnih sredstev ne da delati.

Otvorila se je debata. J. S. Z. je zavzela stališče, da mora dati vlada zbornici subvencijo ali pa naj prevzame kritje upravnih stroškov, kakor pravi naredba. Ako vlada tega ne stori, potem naj člani zbornice odlože mandate. Večina klubov je zastopala stališče, da je treba zaradi finančne odločnosti imeti pomisleke.

Potem se je izvolil oziroma imenoval statutarni odsek, ki šteje 2 socialna demokrata, 1 nar. socialista, 1 zastopnika J. S. Z. in 1 zastopnika zasebnih nameščenec in vsak po enega namestnika.

Za tajnika je bil izvoljen g. St. Likar. Na vrsto je prišla zadnja točka: slučajnosti. Klub J. S. Z. je podal tri predloge:

1. Ker se seja sklicujejo zelo neredno, naj se sklene, da se vrše seja vsako prvo nedeljo v mesecu; ako se seja odpove, morajo člani dobiti obvestilo vsaj tri dni pred določenim dnevom.

2. Ker je sedanja delavska zbornica samo začasna in ima nalogo, da izdela volilni red za definitivno delavsko zbornico, predlagamo, da izvršilni odbor čimprej izdela osnutek volivnega reda in ga predloži na IV. seji zbornice. Osnutek naj se vpošlje vsem klubom vsaj osem dni pred sejo, da ga morejo proučiti.

3. Začasna delavska zbornica naj se vso odločnostjo zavzame za izboljšanje položaja tobačnega delavstva v Ljubljani. Uprava monopolv je že dvakrat podražila tobačne izdelke, delavstvu pa na njegove zahteve niti odgovorila ni.

Prvemu predlogu se je ugovarjalo, da v sled slabega finančnega stanja ne bo mogoče sklicevati sej. Klub je zato ta predlog umaknil. O obeh drugih predlogih se sploh ni otvorila razprava. Članica delavske zbornice, ki je podala predlog tičoč se tobačnega delavstva, je predsednik zasmehljivo zavrnil, češ, čemu podajate predloge, pošljite spomenico.

Tako je začasna takozvana delavska zbornica podala najboljši dokaz, kakšnega kova je. Umetna večina se čuti gospodarja položaja in ji ni drugega na misli, kakor da

svojo oblast brezobzirno uveljavi. Za delavstvo kot tako in njegove težnje in potrebe v tej zbornici ni mesta. Včeraj je dobilo namesto zahtevane pomoči brco in posmeh tobačno delavstvo, prihodnjic doleti enaka usoda kako drugo skupino. V tako del. zbornico delavstvo ne more imeti niti trohice zaupanja. Naj se izvrše volitve, da pridejo do besede pravi delavski zaupniki! A delavstvo naj si dobro ogleda barvo tistih mož, ki izpreminjajo začasno delavsko zbornico v svojo absolutistično kraljestvo po milosti belgrajske porodice.

„Odveč je vsako prizadevanje.“

V sobotni seji zakonodajnega odbora je dr. Hohnjec v imenu kluba poslancev Ljudske stranke podal protestno izjavo proti razkosavanju Slovenije in Hrvatske.

Besede, ki se jih poslužuje ta načelna protestna izjava, so energične in neizprosne. Iz njih zveni resna in nevarna grožnja, da utegne postopanje vladne večine prisiliti zastopnike slovenskega in hrvatskega ljudstva, da zapuste parlament. Resnično je, da vlada in njene stranke politike ne delajo v smislu ljudskih koristi.

Vsaka beseda je odveč, vse dokazovanje zaman. Zato bo potreba, če se gospodje ne stregnijo, poseči po drugih sredstvih. Ta pa leže v nepobitni odpori sili hrvatskega in slovenskega delovnega ljudstva.

Izjava se glasi: Ob priliki razprave o zak. načrtu glede razdelitve države na oblasti je naša dolžnost, da v imenu Jugoslovanskega kluba ob tej priliki izjavimo, da smo odločni nasprotniki umetnega razkosanja posameznih delov države, ki tvorijo v naravnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in upravnem pogledu celoto. Taka razdelitev

je v protislovju z načrtom Jugoslovanskega kluba in vse Hrvatske in Slovenske ljudske stranke, ki zahteva razdelitev cellega državnega ozemlja na sledečih 6 pokrajin: Srbija, Hrvatska-Slavonija z Medmurjem, Bosna-Hercegovina z Dalmacijo, Vojvodina, Črnagora, Slovenija s Prekmurjem. Nameravana razdelitev se splošno križa z zahtevami, potrebami in interesi hrvatskega in slovenskega dela našega naroda. Prisiljeni smo, da iznova izrazimo obžalovanje, ker stranke vladne večine niso smatrale za potrebno, da ugodijo željam hrvatskega in slovenskega plemena jugoslovanskega naroda, niti niso bile za to, da se razdelitev države izvrši sporazumno z zastopniki večine teh dveh plemen. Prepričani, da je večina zakonodajnega odbora odločena, da ne odstopi od take razdelitve države, smatramo, da je zaman predlaganje kakršnihkoli predlogov in da je torej odveč vsako prizadevanje od naše strani, da ne bi bila sprejeta taka razdelitev in bi se s tem odstranil veliki izvor nezadovoljstva in krivice.

Pred sejo skupščine.
Nervoznost demokratov.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Radi zelo napete situacije, ki je nastala, je vlada svoječasno odložila seja narodne skupščine do 20. t. m. Kot vzrok se je navajalo nezadovoljstvo radikalcev z zakonskim predlogom o odgoditvi plačil v inozemstvu. Že takrat pa se je splošno povdarjalo, da so vzroki dosti globokejši. Večina radikalcev je nezadovoljna s sedanjo koalicijo in bi hotela, da se čim prej izvrši glasovanje o volivnem zakonu. V tem slučaju bi imeli radikali bolj proste roke. Njih težnja je, da potem ob prvi priliki razbijajo koalicijo in potisnejo demokrate v opozicijo, sami pa prevzamejo vlado v svoje roke in izpeljejo volitve. Na sinočnji seji zakonodajnega odbora je prišla ta težnja radikalcev precej do izraza. Ob priliki debate o oblastnih in srezkih samoupravah so nekateri govorniki zahtevali, da se naj de-

bata o tem prekine in odloži in se naj sprejme volivni zakon.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Danes popoldne ob 4. uri se sestane narodna skupščina. V parlamentu je zelo živahno in v vseh klubih razpravljajo poslanci, ki so želeli, o politični situaciji. Za sejo samo vlada veliko zanimanje, ker bo ob priliki debate o zakonu glede odgoditve plačil v inozemstvu prišlo gotovo do zelo zanimivih scen. V vladnih krogih je opažati nekako nervoznost, ker še vedno ni gotovo, kako bodo glasovali radikali.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Dr. Kumanudi je sinoči konferiral s predstavitelji strank o zakonu glede odgoditve plačil v inozemstvu. O isti stvari se je posvetoval tudi minister za trgovino in industrijo Omer Vilović z zastopniki raznih trgovskih korporacij.

Milijonski krediti za železnice.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je predložil zakonski načrt glede nujnega kredita 100 milijonov dinarjev in investicijskega posojila v znesku 500 milijonov dinarjev. Denar naj bi se glasom zakona vporabil v prvi vrsti za nabavo 1.500.000 železniških pragov, po-prave prog in zidanje stanovanj za železničarje, ki stanujejo v vagonih.

Zmede na Reki.

Reka, 20. marca. (Izv.) Vojaški svet je proklamiral novo vlado z Oboznanom na čelu. — Včeraj je bil bolj miren dan, vendar se je še mnogo streljalo po mestu. Vseposvod patrolirajo močne čete vojaštva, dočim je meščanov le malo videti na ulici.

Zgledi kriče!

Slovenski demokrati so se lotili zadnjega sredstva, da ohranijo videz svojega političnega življenja vsaj v Ljubljani. Nahujskali so državne oblasti, naj odreko Ljubljani vsako podporo, vsako dobrohotno vpoštevanje z jasno izjavo, da se bo to godilo vse dotlej, dokler ljubljansko prebivalstvo ne poveri vodstva mestne občine zopet demokratom. Demokratom v sled tega očitati nedemokratičnost, bi bilo toliko, kot volka učiti sramu. V celi državi ni več niti enega samega človeka, ki ne bi vedel, da je demokratom demokratizem samo naslov, ki nima z njihovimi cilji in njihovim delom prav nobene zveze. Kar hočemo pribiti, je samo to, da so prav s svojim nastopom proti Ljubljani podali tudi največjim malodušnežem dokaz, da je čas njihove sodbe blizu.

»Slovenski Narod«, ki se včasih dvigne v nadstrankarske višine, se je v tem slučaju z vso silo postavil za nasilnike, ki vihte pasji bič nad Ljubljano. V svoji slepoti jim je mislil prav posebno služiti s tem, da vrže »klerikalcem« v obraz očitek, kako je svoj čas tudi dr. Šušteršič hotel izstradati Ljubljano, dokler se ne bi uklonila njegovemu političnemu žezlu. Od naše strani se je že opetovano v javnosti pojasnilo, da je večina bivšega deželnega odbora dejansko delala za koristi Ljubljane in da je bila le bivša liberalna večina občinskega sveta, ki je iz strankarske politike nasprotovala gospodarskim akcijam deželnega odbora, o katerih je danes že nesporno dokazano, da so bile dobre in dejansko velikopotezne. Toda pustimo to in recimo, da je dr. Šušteršič iz političnih razlogov res izvajal nasilje nad Ljubljano čisto po današnjem demokratskem receptu. Vprašamo demokrate: Kaj je Šušteršič dosegel s tem? Kje je danes dr. Šušteršič?

Tunel.

4

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Vso lo zimo se niso nič videli, in njihovo veselje je bilo tem večje. Ogledovali so se od vrha do tal kakor veliki otroci ter si veselo čestitali k dobremu počutku. Maud se je smehljala Hobbyjevimi škricastimi lakastimi čevljev, ki so imeli na kapicah iz svetlega usnja prave rogove kakor nosorog. Hobby je ocenjeval kakor kakšen modni krojač njeno obleko in Allanov novi frak. Kakor pri vsakem svidenju, se je mešalo slo vprašanj in odgovorov, ne da bi se kaj globlje razgovorili. Hobby je bil doživel, kakor vedno, najbolj čudovite in neverjajne dogodke ter tega in onega rahlo naznačil. Nalo je beseda nanestla na koncert, dnevene dogodke in znanec.

»Kako Vam sploh ugaja koncertna palača?« je vprašal Hobby z zmagošlavim smehljajem, že dobro vedoč, kaj bosta prijatelja odgovorila. Allan in Maud nista varčevala s pohvalo. Občudovala sta vse.

»In hodnišče?«

»Grand, Hobby!«

»Samo dvorana se mi zdi nekoliko prerazkošana,« je dejala Maud. »Jaz bi jo imela rajši bolj domače priprosto.«

Arhitekt se je dobrodušno smehljajal. »Seveda, Maud! Vse prav, če bi prišli ljudje semkaj poslušati glasbo. Jim ne pade niti na misel. Ljudje prihajajo semkaj, da občudujejo ter so sami občudovani. Ustvarite nam nekaj bajnega, Hobby,« je dejal konzorcij, »dvorana mora prekašati vse, kar je.«

Allan je Hobbyju pritril. Kar je on v prvi vrsti

občudoval v dvorani, ni bila dekorativna krasota, temveč drzna konstrukcija svobodno visečega ložnega obroča.

Hobby je zadovoljno pomežiknil z očmi. »To ni bilo tako priprosto,« je dejal. »Delajo mi je mnogo preglavic. Med tem, ko se je obroč sklepal, se je vsa ropolija zibala pri vsakem koraku. Tako...« Hobby se je zibal na prstih. »Delavcev se je bila položila groza...«

»Hobby!« je prešerno plašno vzkliknila Maud ter stopila od naslona. »Strašiš me!«

Hobby se je smehljaje dotaknil njene roke: »Nič strahu, Maud. Dejal sem fantom: čakajte, da enkrat skienemo obroč, ni je sila na svetlo, kvečjemu dinamit... halo!« je naenkrat zavpil v parket. Znanec ga je bil poklical skozi vrili program kakor skozi rog. In Hobby se je pogovarjal, da bi ga bili morali slišati po celi dvorani, ako bi se ljudje ne pogovarjali istočasno povsod na isli nemoten način.

Vseposvod so spoznali Hobbyjevo značilno glavo. Imel je najsvetlejšje lase v dvorani, srebrno pšenične, svetle lase, ki so bili skrbno razdeljeni in gladko počesani, in lahkomiselna, ozek, poreden obraz izrazilo angleškega lipa, z nekoliko privihamim nosom in skoraj belimi trepalnicami. V nasprolju z Allanom je bil ozek in nežen kakor deklica. V hipu so bili uprli od vseh strani vanj daljnogledi ter od vseposvoda je zvenelo njegovo ime. Hobby je spadal med najbolj znane prikazni v New Yorku. Njegove ekstravagance in njegov talent so ga povsod proslavili. Ni pretekel teden, da ne bi časopisi prinesli anekdote o njem.

Hobby je bil s štirimi teli ženij pri cvetlicah, s šestimi ženij pri konjih (v pelih minulih je vrgel na

papir cele čete divjajočih konj) in zdaj je bil ženij pri železu in betonu ter gradil nebolnične palače. Hobby je imel svoje dogodke pri ženah ter v dvaindvajsetem letu zaigral v Monte Carlu stovdvajset lisoč dolarjev. Lelo za letom je ličal — vkljub svojim neznanskim dohodkom — do svojega svetlo pšeničnega temena v dolgovi, pa ga niti za hip ni nič skrbelo.

Hobby je jahal ob belem dnevu na slonu skozi Broadway. Hobby je bil oni, ki je pred letom »igril štiri dni milijonarja«, se peljal v posebnem vlaku v Yellowstonepark ter se vrnil kot goveji gonjač. Vsak izprevodnik cestne železnice ga je poznal ter ga skoraj ličal. Nešleto Hobbyjevih dovtipov so raznašali okoli, kajti Hobby je bil šalivec in ekscentrik po naravi. Vsa Amerika se je smejala njegovim šali, ki si jo je dovolil ob priliki letalne tekme New York—San Francisco. Hobby je plul kot sopolnik znanega milijonarja in športnika Vanderslyfta ter trosil na ljudi, nad katerimi sta letela v višini osemsto do tisoč metrov, listke z napisom: »Pridi gor, imam ti nekaj povedati!« Ta šala je Hobbyju samemu tako ugajala, da jo je med vso vožnjo, dva dni, neprenehoma ponavljal. Sele pred nekaj dnevi je osupnil New York z neznanskim, ravno tako ženjalnim kakor navadnim projektom: New York naj pošlano Benelke Amerikel Hobby je namreč predlagal (ker se stavbišča v trgovskem delu sploh niso mogla več plačati), da postavi v Hudsonu, East Riveru in v Newyorškem zalivu nebolnične palače, cele ulice na belonske temelje, ki bi bili med seboj zvezani z zaklopnimi mostovi, da bi lahko po ulicah vozili največji prekomorski parniki. »Herald« je bil objavil Hobbyjeve risbe in New York se je opajal nad projektom.

Mi hočemo postreči demokratom še z drugim zgleodom, ki jim je še bližji. Slovenska Ljubljana si je bila izvolila župana po svoji volji. Dunaj je odklonil potrditev, prvič in še drugič. Ljubljana se je tedaj uklonila. A danes? Kje in kaj je danes Dunaj? Hribar pa sedi na Bleiweisovi cesti! — Podobnih zgleodom, kako je bilo skrajno nasilje vedno skrajno in zadnje sredstvo oblasti in njenih nositeljev, ki so že bili zapisani smrti, si lahko demokrati sami poiščejo iz zgodovine in življenja nabroj.

Zato ne klonimo glav spričo brezobzirnega in brezobzirnega nasilja, ki so ga demokrati preko Belgrada napovedali Ljubljani. V tem nasilju imamo nevarljivo znamenje, da se nositeljem tega nasilja končno in neizprosno bliža poguba. Krivica bo padla, pravica je na naši strani!

POZIV NA SHOD.

Da enkrat preneha neprimerna gonja proti Prometni zvezi in J. S. Z. zaradi mojega postopanja v žel. koalicijskem in akcijskem odboru, sem prisiljen, da sklicujem za v četrtek, dne 23. t. m.

JAVEN ŽELEZNIČARSKI SHOD

ki se bo vršil ob 19-30 uri zvečer v Mestnem domu. Pozivljam vse tiste zastopnike organizacij, ki so zaradi mojega postopanja izključili J. S. Z. in Prometno zvezo iz akcijskega odbora, da na tem shodu javno povedo vse vzroke izključitve.

Prosim vse tovariše železničarje, da se shoda udeležijo ter po svojem prepričanju razsodijo in naredijo konec hujskanju in poizkusom, razrušiti koalicijo.

Franc Beltram.

Današnja predborza.

NAŠA KRONA PADA DALJE.

Curih, 20. marca. (Izv.) Na današnji predborzi notira deviza Zagreb 1.55. Druge devize notirajo sledeče: Pešta 0.64, Berlin 1.80, Italija 26.10 (padla), London 22.55, Newyork 513, Pariz 46.27, Praga 8.87, Dunaj 0.075, Varšava 0.13, Holandsko 104.40, avstr. krone 0.0775.

Dunaj, 20. marca. (Izv.) Na današnji predborzi notira Zagreb 22, Praga 126.50, Italija 375.

Politični dogodki.

— Blokaši in fašisti pod enim klobukom. Zadnje čase je poizkušal Štefan Radić svojo politično privlačno silo v Dalmaciji in Bosni. Poslal je bil tjakaj na politično gostovanje g. Predavca. A mož ni imel sreče. Kršni Dalmatinci so se odločili za HPS in g. Predavec je brez najmanjšega uspeha zapustil Dalmacijo. Ne veliko bolje se mu ni godilo v Bosni. Za njim sta prišla v političnem poslanstvu v Dalmacijo in Bosno poslanca HPS dr. Janko Šimrak in Stepan Barić in žela sijajne uspehe. Na tisoče in tisoče ljudi je prihajalo na njune shode in se izrekalo za program HPS. To je hrvatske blokaše tako razsrdilo, da so se zvezali s fašisti in skupaj z njimi skušali preprečevati shode pučke stranke. Ni se jim posrečilo. Ljudstvo je le še bolj spoznalo brezglavost in neresnost blokaške politike.

— Gospod Ivan Hribar se je mudil pretekli teden službeno v Belgradu. S trgovskim ministrom se je razgovarjal o trgovinskem pouku, o tehnični šoli, o osebnih vprašanjih in o povišanju carine za izvoz v Italijo. Gospod Hribar je pozval ministra, naj si osebno ogleda industrijsko življenje v Sloveniji ter uravna po teh izkušnjah politiko vlade. Od ministra za narodno zdravje je g. Hribar zahteval, da se prepusti kopalnice v Rogoški Slatini pokrajinski upravi in svrhu boljšega razvoja. (!) Minister je dejal, da bo to željo podpiral, ker bi se tako razbremenil državni proračun (!). Pri prosvetnem ministru je t. pokrajinski namestnik posredoval radi tvoritve petega semestra na ljubljanski medicinski fakulteti, kar bi obremenilo

proračun za 450.000 K. Kak uspeh je dosegel v tem vprašanju, ni znano; merodajni činitelji na ljubljanski univerzi so pesimistični, ker vedo, da Pribičević forsira ukinitve ljubljanske medicinske fakultete in nje prenesti v Belgrad. V ostalem pa so se vodstva vseh slovenskih političnih strank izrekla za otvoritev petega semestra.

— Iz naše dežele. V naši deželi se plazi glad. So kraji, posebno v Dalmaciji, kjer ljudje cepajo od lakote. Te dni je prišel ubog, izstradan Kordunec k občinskemu tajniku, naj mu izda nakaznico za mernik koruze. Tajnik ga nažene k občinskemu načelniku, ta ga pa pošlje nazaj k tajniku. Tajnik ga opsuje in vrže skozi vrata. Bednik se zateče nazaj k načelniku, a zaman. Nato še enkrat gre k tajniku; od lakote in oslabelosti začne pred njim jokati in prositi, naj mu vendar da nakaznico. Tajnik se razsrdi, pokliče dva stražnika in veli bednika vreči v zapor. Čez nekaj časa so ga zopet izpustili in tajnik ga je zasmehljivo vprašal, če je sedaj zadovoljen. Revež je moral oditi brez nakaznice. Tako se godi v naši državi poštenim državljanom. A ne vsem. Prav ta država je te dni pokazala, kako zna biti tudi skrbna za dobrobit svojih ljudi. Poslala je v neki nalogi v Ameriko škofa Velimiroviča in mu za ta izlet, ki bo trajal tri mesece, dovolila vsoto 7,850.000 kron. Stvar je zabeležil »Ratni invalid« in si lahko mislimo, s kakšnimi občutki jo bodo brali čitatelji. Vse v blagor države in narodnega edinstva!

— Invalidni davek. V prvi sekciji finančnega odbora se je določil invalidni davek tako, da bo plačal vsak državljan po 4 dinarje. Srbija in Črnagora bo plačevala 16-5, Bosna 7, Dalmacija 1, Hrvatska in Slavonija 11, Slovenija 4, Vojvodina pa 10 milijonov dinarjev invalidnega davka. Skupaj torej 49-5 milijonov Din. — Tako se bo zgodilo, da bo ogromno večino tega davka plačalo spet delovno ljudstvo, ki je v vojni največ trpelo, kapitalistje, ki jim je vojna pomagala do neizmernega bogastva, pa si bodo meli roke.

Dnevni dogodki.

— Državna posredovalnica za delo. — Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 5. do 11. marca 1922 dela 327 moških in 155 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 223 moških in 99 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 134. — Promet od 1. januarja do 11. marca 1922 izkazuje 5428 strank, in sicer 2243 delodajalcev in 3185 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1131. — Dela iščejo: viničarske družine, rudarji, kovinarji, mizarji, kolarji, sodarji, zidarji, tesarji, mlinarji, peki, mesarji, dninarji, dninarice, trgovski sodrujniki, prodajalke, pisarniške moči, vzgojiteljice, vlagalke, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, mizarji, zidarji, poljedelski delavci, delavke, drvarji, tesarji, vrtnarji, sodarji, viničarji, viničarske družine, šivilje, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. — Odpoved kolektivnih pogodb na Češkoslovaškem. Zveza severomoravskih in šleskih industrijcev je sporočila strokovnemu svetu v Moravski Ostravi, da se s 1. aprilom t. l. odpovedo vse kolektivne pogodbe. Nove pogodbe se sklenejo etnotno za celo industrijsko okrožje. Pogajanja se začno dne 21. t. m.

— Malarija ozdravi paralizo. Hamburgski prof. Weygand je za zdravljenje paralize — blaznosti, ki so ji posebno podvrženi sifilitiki — poizkusil z novim sredstvom. Vcepil je 51 paraliziranih malarijo. Silna mrzlica je pretresla vse življenske sile in jih obudila na brambo. 40 odstotkov paraliziranih je pri tem duševno popolnoma ozdravilo, mnogim se je stanje zelo izboljšalo, 7 slučajev je ostalo neizpremenjenih in 7 bolnikov je umrlo.

— Padanje delavnih sil v Rusiji. Moskovska »Ekon. Ziznj« poroča, da prihaja sedaj v Rusiji na vsako desjatinno (1.09 ha) zemljo po 0.15 delavcev in 0.09 konja. Pred vojno je prišlo na vsako desjatinno 0.3 delavca in 0.26 konja. Od novembra

do februarja letos je število konj padlo za 5 milijonov.

— Vlóm v župnišče v Radomljah. Dne 12. t. m. je bilo vloženo v župnišče v Radomljah. Tat je odnesel organisto Francu Plevelu obleke, perila in čevljev v skupni vrednosti 10.000 K.

— Tatvina v Šmarjah. Dne 15. t. m. je bilo ukradeno v gostilni A. Škerjanca v Šmarjah pri Ljubljani več posteljnih predmetov in perila. Tatvine je sumljiv neki Kegejevič iz Sošice pri Metliki.

Ljubljanski dogodki.

— lj Blagoslovljenje cerkve sv. Jožefa se je vršilo včeraj ob najlepšem vremenu v prisotnosti velike množice ljudstva. Nova cerkev, zidana v izrazito romanskem slogu, dela na ljudi veličasten, mogočen vtis. V velikem prostoru se množice kar izgube. Pri maši, katero je služil prevzvišeni knezoškof A. Novaventura Jeglič, smo opazili, da je kor nove cerkve, sicer na videz skoro neznačno majhen in nenavaden, toda izmed vseh ljubljanskih najbolj akustičen. Vsak glas pride do svoje veljave. Seveda je bil zbor tako izbran, da že dolgo nismo čuli podobnega. Da bi bile na koru še orglje in popoln orkester, bi bila doseglja slovesnost višek. — Ko bo cerkev do podrobnosti urejena, bo res nekaj izredno lepega. — Zvečer je p. Ramšak otvoril sv. misijon, ki bo trajal cel teden. Udeležba je bila tudi danes zjutraj velika.

— lj Javnosti. Danes popoldne ob 5. uri bo na univerzi manifestacijsko zborovanje ob priliki obletnice aneksije Primorja. Jugoslovani, ki čutite solidarno z našimi Primorci, udeležite se ga!

— lj G. M. Acimović, carinski inspektor nam piše 18 t. m.: »Gospodine uredniče! Povodom Vašeg saopštenja, štampanog u Vašem listu od 15. ovog meseca br. 61 pod naslovom »Čudne metode carinskoga inspektorja g. Acimovića«, molim Vas, istine radi, da oštampate ovo moje pojasnilo i ovu ispravku: Iстина je, da sam noću 5. na 6. t. m. putovao do Maribora, jer sam imao svoga posla, o kome Vama ne polažem račun; a sve ostalo, izneto u toj beleški, o valutama i drugo, jeste tendenciozna izmišljotina. Bio sam na putu, te zato odmah nisam odgovorio, a i ne čitam Vaš list.« (Da g. Acimović našega lista ne čita, je popolnoma prav tudi nam. Želimo le, da bi vestna preiskava o njegovih potovanjih bila tudi njemu tako — pravil)

— lj Gospod Acimović — odpotoval v Belgrad. K aferi Acimović se nam poroča danes še sledeče: Acimović bi bil moral biti včeraj od policije zaslišan. Ker pa so se tedaj zaslizavale še priče, se je njegovo zaslišanje odgodelo na danes. Danes pa si je g. Acimović dal predložiti dotične akte in se z brzovlakom odpeljal v Belgrad. — Upamo, da bomo mogli jutri še kaj več poročati o stvari.

— lj Shod trgovskih nastavljenec se vrši v sredo 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma z dnevnim redom: Položaj trgovskih nastavljenec in organizacija. Pridite vsi trgovski nastavljeneci, da se pogovorimo, kako si izboljšamo svoj položaj in da si začnemo pot našega dela v to svrhu. Nihče naj ne manjka! — Sklicatelj.

— lj Začeta dr. Orazmova doma. Kakor znano, je 11. marca lanskega leta umrl dr. Orazm, ki je bil ljubljanski univerzitetni profesor in vodilni zdravnik v Wolfvi ulici pa naj se adaptira za stanovanja medicincev. Ker je zadeva zaspala in ker se ljubljanski medicinci nahajajo i v denarnih i v stanovanjskih težavah, se je začelo gibanje za realizacijo dr. Orazmova oporoke. Na sobotnem občnem zboru podpor. društva jug. akademikov je podal dekan medicinske fakultete dr. Alfred Jerko tozadevno pojasnilo: dr. Orazmova oporočka je bila sodnijsko odprta dva dni po njegovi smrti. Upravitelji njegove zapuščine so vsakokratna dekana medicinske in pravne fakultete ter dva zastopnika slov. zdravniškega društva, dokler obstoja, kasneje pa zastopnika zdravniške zbornice.

Oporoka pa je spala iz nepojasnjenih razlogov mesece in mesece na finančni prokuraturi. Sedaj pa se je zglasila neka daljna sorodnica pokojnika in je po svojem zastopniku stavila upravnemu odboru predlog, da naj se ji da iz dr. Orazmova zapuščine ali enkratna odpravnina ali primeren dosmrtna renta. Odbor je pozval sodišče, naj napoti reflektantinja na civilno pravno pot. Dokler ne bo to postopanje končano, bo zadeva počivala. Drugi vzrok pa je stanovanjsko vprašanje. V Orazmovi hiši stanuje 6 strank. Mestni magistrat kot prva stanovanjska inštanca se je postavil na stališče, da strank ni mogoče deložirati. Sedaj teče rekurz. Dekan je pozval dijaštvo, naj merodajnim činiteljem dokaže, da dijaštvo vsled potikanja po podstrešnih stanovanjih ne more študirati. Potem bo mogoče boljše. Dokler pa se to ne zgodi, ni misliti na realizacijo dr. Orazmova ustanove.

— lj Premetena goljufica. Neka Marsanič, vdova Zumer, 26 let stara, doma iz Kasteve, je 25. februarja t. l. izvabila uradnico Anico Jezeršek iz Spodnje Šiške 277 v Postojno s pretvezo, da je teta Jezerškove poslala v Postojno zanjo en zaboj in več denarja. V Postojni pa je premetena goljufica odnesla razočarani uradnici plašč, booo in en shavl ter izginila čez mejo. Uradnica je oškodovana za 14.800 K.

— lj Tatvine. Pred 14 dnevi je bilo ukradeno Mici Knez na Gosposvetski cesti i s podstrešja več preprog in ena zastava. Škoda znaša 4000 do 5000 K. — Dne 11. t. m. je bila ukradena Franciški Lešnjak v Šolskem drevoredu usnjata denarnica, v kateri je bilo 700 K denarja.

Mariborske novice.

— Občinski svet ima v petek 24. marca ob 19. uri v mesni posvetovalnici sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva in overovanje zapisnika zadnje seje. 2. Predlogi in vprašanja. 3. Poročilo odsekov. 4. Personalne zadeve.

— Stavka krojaških pomočnikov se traja dalje. Od zahtevanega 50 odstotnega povška so mojstri dovolili 30 odstotkov.

— Shod NSS. NSS je sklicala zadnjo soboto v Götzovo dvorano shod, na katerem je poročal o hrvatskem vprašanju zagrebški odvetnik dr. Politeo. Med njegovim in Deržičevem govorom se je večkrat oglašil s precej nespametnimi medklici nek jugoslovanski fašist.

— Krščanska ženska zveza v Mariboru ima prihodnjo nedeljo 26. t. m. zjutraj ob 6. uri v stolnici skupno velikončno pobožnost; govor, sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Udeležba za vse člane obvezna.

— Duhovne vaje za moške, ki so se vršile od 16. do 18. t. m. v cerkvi sv. Alojzija, so bile povoljno obiskane. V govorih so se razmotrivali značaj nekaterih mož iz življenja in trpljenja Kristusovega in sicer: Judež, Pilat, sv. Peter in sv. Jožef V nedeljo na praznik sv. Jožefa je bila zjutraj ob 6. uri v stolnici skupno z Orli sklepna pobožnost ob obilni udeležbi mož in mladeničev. Manjkala pa je razen par častnih izjem »katoliška« inteligenca, ki je s tem pokazala, da je polovičarska, da v svojem programu ni popolnoma dosledna. Celih mož nam je treba, mož, ki bodo v vsakem oziru dosledni katoličani.

— Užaljenega se čuti demokrat g. dr. Irgolič, ki je v družbi s socialističnim mestnim svetnikom kupil za 2 milijona lesno industrijo Antolič in Tominc. Mariborska »Straža« z dne 20. februarja je prinesla kratko vest o tej kupčiji s pripombo, radi katere si je hotel dr. Irgolič pri sodnji poizkati zadoščenje. Vložil je tožbo oz. ovadbo na državno pravdnništvo, ki naj išče pisca, ki je užalil čast demokratov in menda tudi socialistov. Lepega dne je bil poklican k preiskovalnemu sodniku tov. Krepek, češ, da je osumljen kot pisec omenjenega članka. Ker pa tov. Krepek ni dopisnik »Straže« in je bilo to sumničenje neupravičeno, je Krepek zahteval, naj mu povedo onega denuncijanta, ki ga dolži stvari, s katero ni v nobeni zvezi. Izvedel je, da ga je naznanil g. mestni svetnik Lojze Slanovec.

Konsumenti!
Organizacija konsumentov je danes bolj potrebna ko kedaj prej. Naša organizacija je

I. ljubljansko delavsko konsumno društvo
v Ljubljani, Kongresni trg 2.

Podružnice po vseh delih Slovenije. — Člani se sprejemajo v osrednji pisarni na Kongresnem trgu ali pri poslovodstvih posameznih podružnic.

Ta se je pa bal. Premožen mlinar v Sauthevellu na Angleškem je zapustil oporočko z naročilom, da ga sežgo v krematoriju, toda preden se to zgodi, ga mora zdravnik pregledati ter mu zabosti iglo ali bodalo v srce, da se prepričajo, če je res mrtev.

Izdaja konzorcij »Novega Časac.
Urednik in odgovor. urednik Fr. Kremžar.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

F. BRUMAT Ljubljana
Usahovrstno manufakturo in tkanine
po konkurenčni cenī.
Mestni trg 25 I.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d. d. v LJUBLJANI.

Pozor! **Štiri milijone kron** **Pozor!**

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v III. kolu državne loterije. Zrebanje se vrši v IV. razredu 4. in 5. aprila t. l.

Srečka stane cela K 192.—, polovična K 96.—, četrtinka K 48.—, in osminka K 24.—, za one ki so že igrali v prejšnjih razredih. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za vse tri razrede nazaj. Naročniki, katerim se pošiljajo srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštino in stroške

Naročila se sprejemajo še do 1. aprila t. l.

Srečke ima na razpolago
Zadrúžna gospodarska banka d. d. v Ljubljani
Dunajska casta 38 I.